

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 21 juny de 1914.—Núm. 48.

L'Espanya al viu

Aquesta setmana, l'Espanya tota, sense exclusió de un sol dels seus poblats reclosos en l'alta montanya, ha sofert una sotragada tan forta que l'ha deixat en el seu més gros aclapament, amb motiu de la *cogida* del «Gallo» en una *corrida* que'l diumenge va donar-se a la Plassa de toros d'Algeciras.

L'auster Eugeni Nöel, l'irreconciliable enemic de tot lo que porti alguna relació amb el *traje de luces*, podria compondre una oda sentida, vibrant, plena de color i de vida, davant el clam i el ploríc del poble espanyol en aquests moments, a l'igual que va fer-ho Nerón davant la consternació de la Roma impúdica a l'ésser incendiada per orde seva, sense altra motiu poderós que'l de trobar uns moments d'inspiració per a sa musa tan dolenta com son sor de fera. En Nöel trobaria en aquests moments de consternació del poble espanyol, l'oportunitat per a l'objectiu de la seva constant i, per desgracia, gens efica tasca anti-taurófila: la *cogida* del «Gallo» no es pas cosa que pugui predestinar-se a só de bombo i platets ni pot anunciar-se la seva *reprise* com qualsevol obra teatral!

No s'ha convensut encara el senyor Nöel de que es aquest el seu moment precís? Fassi memoria, i a veure si ens sabrà dir quan i en quina época l'haurà pescat una ocasió semblant.

Els telegrams, telefonemes i cartes rebuts interessant-se per la magnífica salut den Rafael Gómez, que ascendeixen a alguns milers, proven de que a Espanya avui en dia no hi ha res que interessi tant com la qüestió dels toros. El problema del Marroc, que de cada dia sembla més complicat, ni preocupa als espanyols ni sen recorden de que existeixi el Nord d'Àfrica. Toros, toros i toros, i que vagi predicant el bon Nöel per aquests mons de Deu, i al cor mateix del flamenquisme, les seves diatribes, tan ben ensopegades, contra la tan venerada i esperada *fiesta nacional!*

Ja ho veieu: un «Gallo» qualsevol, que està *treballant*, exposant-se la vida i per lo que cobra una cantitat considerable—se tracta de mils pessetes—cau ferit i tota l'Espanya s'extremeix i interessa per sa salut. I al revers d'aquest medalló, un fill del poble, obligat a deixar sa família, lluita en terres del Marroc, defensant la patria espanyola, cau ferit o mort per una bala enemiga, i ni sen enteren tan sols una dotzena de persones, i les llàgrimes de la seva mare, que tan estima al fill que ha portat en ses entranyes, no's veuen estroncades, ni ses orelles senten paraules de consoli, ni reb una trista carta interessant-se per aquell defensor de la patria.

Ecce Hispania!

* * *

Per als obrers de la Federació local

Les lluites internes que provoquen les divisions de la classe treballadora en el sí del societarisme, generalment son realitzades per el fanatisme d'individus que's creuen que poseixen el secret de la transformació de l'actual organització social; i voldrien aplicar-lo de cop i volta sense preparació de cap mena.

Aquets elements pertorbadors han existit sempre i fan molt mal, perque porten la desconfiansa als organismes de les federacions locals i moltes vega-

des han portat la divisió dins les seccions d'ofici i han destruït fins federacions locals.

La experiència de molts anys de lluita haurien de haber ensenyat als treballadors en saber seleccionar els elements més sans, i elevar a la direcció dels organismes aquells treballadors de més seny i de més esperit pràctic a fi de tindre allunyats als fanàtics i als intransigents.

Som partidaris de l'expandiment de totes les idees per atrevides que siguin, quan aquestes idees son exposades serenament, i's mantinguin dins el clos dels ideals; voldriem veure aquell respecte i aquella consideració que s'imposa als que lluiten de bona fé i per una mateixa finalitat.

No condueixen a cap finalitat pràctica el motejar-se els que casi els separa més una qüestió de principis; molt be que'ls anarquistes propaguin els seus ideals, amb verdadera fé i entusiasme; ens mereix respecte que'ls marxistes amb verdadera tenacitat prediquin els seus ideals, pero estaria millor que uns i altres no portessin en el sí de les seccions d'ofici i de les federacions locals no hi barreassin aquestes qüestions que serveixen per a desunir els senzills treballadors que encara no han pogut capir les intrincades qüestions d'unes i altres doctrines, o, si voleu millor, d'uns o altres procediments.

Els marxistes tenen organisme propi i molt apropiat, per a l'expandiment dels seus ideals, dins els seus comités; a dins del seu partit es aon han de anar a buscar els elements per anar a catequisar; tenen els seus periódics, amb conferencies, amb mitins, aprofitant les hores vagaroses del treball, en el sí de la família, al carrer, a la plassa pública es aon s'han de predicar els ideals redemptors, mai a la secció d'ofici, mai a la federació local, que podrien provocar la desunió.

Que'ls anarquistes procurin fer lo mateix; sobre tot aquests s'haurien de despullar d'aquest temperament d'intransigencia; molt bé que's provoquin discussions de controversia entre uns i altres, allí es aon serenament amb raons, argumentant amb lògica persuasiva, exposin idees i procediments, per a ensenyar la virtut d'unes i altres doctrines, pero serenament, sense estridencies, realitzant un verdader apostolat, demostrant la civilitat, la cultura que han de infiltrar a les masses treballadores, imposant respecte, elevant aixís el nivell de les costums públiques.

¿Qué's guanya lluitant uns i altres fent retrets de petites miseries? Per qué han de sortir als periódics petites rencunies que serveixin d'arma als enemics, per a que les utilitzin en contra els ideals de uns i altres, i per a refredar l'entusiasme dels que encara no tenen la fortitut dels ideals redemptors?

Deixeu-vos, companys, de la tasca ingrata i estèril; penseu en el vostre millorament económic, feu-vos forts perque us respectin; enfortiu els vostres organismes de caràcter económic; busqueu tot alló que us uneixi i allunyeu de vosaltres tots els elements pertorbadors.

M. P. A.

* * *

De coses tarragonines

Un amic nostre, tarragoní de cor, i, per tant, enamorat de totes les belleses que's reclouen dintre i fora de l'antigua Tarraco, ens envia aquestes quantilles que retola *El Viaducte (?)*, i que publiquem amb molt gust, ja que som del parè de que nostre col·laborador no está del tot desacertat al ju-

dicar aquesta profanació arqueològica de la que ha sigut víctima el nostre venerable Pont del Diable.

Vegin els nostres llegidors com s'expressa el nostre distingit amic, i, posant-se la ma sobre'l pit, diguin amb tota franquesa si ha estat o no encertat.

* * *

El viaducte (?)

Vinc de fer una passejada.

He sortit pel Camp de Març; he pujat dalt del turó de l'Oлива, i allí, com la tarde era esplèndida, he gaudit, bella estona, de l'hermosura incomparable del nostre *Camp de Tarragona*, qu'amb les últimes plujes, realment sembla un immens jardí, amb totes les tonalitats de l'esmeralda.

Continuant el passeig, garrigues enllà he fet cap al nostre grandió *Aqüeducte romà*, amb sa altivesa sobirana i secular.

Al arribar-hi, l'ànima m'ha caigut als peus.

Li han posat unes baranes del més vulgar *ciment Portland!*

L'Aqüeducte, *el Pont del Diable*, de Tarragona, aquesta construcció superba que, sobre tot els tarragonins l'hauriem de mirar fins aguantant-nos l'alé per a no malmètre-l ni amb la respiració; que l'hauriem de reverenciar sempre com una cosa sagrada, ha sigut objecte d'un atentat: d'una grolleríssima mutilació. *¡Li han posat baranes de ciment!*

Aixó, senzillament, fá caure la cara de vergonya.

Are ja no tenim dret a burlar-nos d'aquell Ajuntament del Vendrell que va fer emblanquinar l'Arc de Bará, ni a mal-parlar als nostres avis, que van fer pintar la Catedral.

Are no'ns queda més remei qu'acotar el cap quan la gent docta ens ho tiri per la cara.

Ja no tenim l'alterós *Aqüeducte* que vá llegar-nos la civilització romana.

Ens l'han fet fonedís.

Are, en lloc d'un *Aqüeducte*, tenim un *Viaducte*, romà, sí, però amb baranes de Portland.

¡Sembla que'ns havém begut l'enteniment!

* * *

Les set meravelles del mon

La fotografia.

En temps de Pindaro, una joveneta de Sicyone, va veure un dia la sombra del seu promés projectada en una paret, i agafant un carbó i amb mà àgil va calcar l'imatge volguda.

Si no es aquest el principi de la fotografia, es, al menys, llur esperit. Arrancar al temps destructor la bellesa, que amb el temps desapareix, de les formes.

La formació de les imatges en la cambra fosca, va ésser observada per allà l'any 1.520 per Leonardo de Vinci i Bacon, i precisada sobres l'any 1.560 per el físic J. B. Porta, qui va proveir la entrada de la cambra fosca amb un monocle. En 1.780, el físic francès Charles, va utilitzar l'acció de les irradiacions sobre el clorur de plata, per a la reproducció de retrats-siluetes. En 1.815, l'ex-oficial Nicéfor Niepce, per el mateix procediment va obtindre imatges detallades, i va inventar el fotogravat. El jove pintor Lluís Daguerre, setze anys després va descobrir l'imatge latent i sa revelació amb l'ajuda d'un agent químic apropiat. Poc temps després, l'angles Talbot va descobrir l'imatge negativa, que podia ésser reproduïda en un nombre infinit, i el fixatiu, el yodur de potasi, reemplaçat prompte

pel hiposulfit de sosa, proposat per Herschel. En 1.581, Archer i Frig, varen posar en ús el colodió i deu anys després Poitevón i Gaudin, varen introduir l'empleu de la gelatina en la fotografia.

Per comptar més d'una centuria la meravellosa invenció, no ha perdut res de llur prestigi. La ciència, i particularment la astronomia i la microbiologia, les arts industrials, el servei de investigacions judicials i la premsa, diàriament recorren als bons serveis de l'objectiu.

Així com l'àvia de cabells blancs, gosa en el joc dels petits, la fotografia se sent orgullosa dels avenços del seu semblant, recent nascut, el cinematògraf. És un jove de pervindre. I la bona àvia, que conserva bon peu i bona vista, se prepara per a gosar d'un aire de joventut, baix la doble i meravellosa forma de la fotografia en colors i de la telefotografia.

Què és el que ha dit que'ls artistes i els literats rebutjaven la fotografia? No va ésser, en realitat, el poeta Carles Cross, qui en 1.869 va inventar un dels dos procediments, actualment en us, en la fotografia en colors? El procediment *tricromo* o indirecte, imaginat per l'autor de «Hareng Saur» i del «Cofrecillo de Sándalo», se basa en la mescla, en proporcions variables, dels tres colors essencials: blau, groc i roig, els que permeten reproduir la infinita varietat de colors que'ns presenta la naturalesa. Aquest va ésser el sistema perfeccionat pels germans Lumière. L'altre procediment, nomenat mètode directe, s'esforça en reproduir els colors reals i materials de les coses, aprofitant els fenòmens de l'absorció. Aquest és el procediment de Mr. Lipmann.

I per fi, veus-aquí la més asombrosa de les meravelles: la telefotografia, això és, la possibilitat d'obtenir i trasmetre clixés a distància. En 1.906 Kern va obtenir-n de transmissions fotogràfiques a distància amb l'axili del telègraf. En 1.907 Belin, Pasqual Berjoneau i Lesage, perfeccionaren simultàniament aquesta transmissió. I en fi, Belin, se prepara per a presentar, dintre unes setmanes, un aparell de telefotografia, d'un pés de sis kilos, que permetrà trasmetre una fotografia a qualsevol distància, i durant la transmissió de l'imatge, podrà mantindre's una conversa entre'ls dos llocs, sense que la operació en resulti perjudicada.

¿No és aquest el moment oportú per a reproduir l'antic clixé: Ont se aturà el geni de l'home?

* * *

Cap dret i cor net

Fa dies que'ls dependents adroguers estem treballant a fi d'adquirir qualques millores per a nostra classe. I ans de saber-se quines eren nostres aspiracions han arribat finces a nosaltres certs rumors de nostres principals i això és bastant prematur, puig que lo que demanem, sens cap resistència, ja no pot ésser més modest com pot veure's en aquest mateix número i en els demés periòdics de la localitat.

Es més, creiem que després de llegir aquestes ratlles no hi haurà ningú que no regoneixi nostre bon interès per a qui ens dona treball, ja que al tancar al hivern a les 8 de la nit i al istiu a les 9, representa dues hores menys de cremar llum, de patir fret i d'esclavitut poguent, després de tancar, anar a passeig a esbargir-se, restar a la llar al costat de la volguda família, o be disposar de dues hores per a cuidar-se dels afers i la marxa del negoci sense destorbs de ningú, coses totes que no poden fer-les ara cap de nostres principals, aixecant-se a les 6 del matí i tancar a les 10 de la nit.

Si lo que nosaltres demanem s'arriba a implantar, com esperem, tant amos com dependents ne tocarem els resultats: els primers perquè podran cuidar sos negocis amb més temps i nosaltres, els dependents, podrem dedicar una o dues hores a instruir-nos anant a l'Escola Mercantil i més endavant, quan hi sigui, a l'Escola de Comerç que tanta falta fa a Tarragona.

A propòsit de l'Escola de Comerç, i recordant els beneficis que per a Tarragona reportaria l'esta-

bliment de la mateixa, que ja detallà el nostre company En Bernabé Martí en sa conferència del «Centre Industrial», i que fora una gloria per Tarragona ja que ademés d'instruir els fills d'aquí, ho farien també els de fora de la comarca i finces d'alguna altre *provincia*. Creiem, que amb aquest sentit, deuria emprendre's una forta campanya pels comerciants, industrials, autoritats, representants a Corts i Senat i no parar finces a obtenir la mentada Escola perquè a tothom ens convé en tot sentit.

I ara que sembla he explicat més malament que be lo necessari qu'es de que adquirim aquestes modestes millores que son en benefici d'amos i dependents, no crec pugui haver-hi ningú que pugui dir que'l perjudiquen les reformes que preten.

F. X. VIDAL.

* * *

Notes ciutadanes

Tarragona, mare nostra.

Era ahir, i per lo tant, están encara fresques en la memoria de tots els tarragonins aquelles apreciacions que de nostra volguda ciutat va fer en una forma tan despectiva un Enric Ferré a qui no coneixem, i que va fer públiques en la revista de fama mundial *Caras y Caretas*, de Buenos Aires.

Aquelles apreciacions que tan poc favor feien a la nostra ciutat, mancades de veritat, tant, que semblaven escrites amb tinta que destilés verí, ja varen ésser recollides i comentades degudament en aquestes mateixes planes pel nostre X. en una de ses delicades *Gloses*, i per el nostre també B. M. i B. en uns articles en els que hi feia reflectir la seva ànima verament tarragonina, tot refutant quant d'erroni s'havia permès dir de Tarragona l'articulista del periòdic de la capital de la República Argentina.

I es avui que, en un'altra revista, de Barcelona, el Botlletí de la Societat d'Atracció de forasters, un tarragoní veritable, ben conegut i ben apreciat per sos mèrits contrets en favor de Tarragona, en Joan Ruiz i Porta, hi publica un llarg i ben documentat article parlant amb tot l'elogi que's mereix la nostra ciutat, i describint-hi a vola ploma la seva historia sempre memorable, recalcant tots els seus monuments i quant de venerable encara's conserva, fent-ho d'una manera admirable, i qual treball resulta una verdadera guia pera un turista que vulgui del'lectar-se dedicant uns dies per a conèixer Tarragona i reconstruir en la seva imaginació lo que fou la capital de la *España Tarraconense*.

L'article den Ruiz i Porta, que va il·lustrat amb vuitanta set fotografies de tots els monuments, passejos, port, Museu, etc., serà llegit amb força interès per tothom que'l vegi. A nosaltres ens ha causat excelent efecte i així mateix creiem que haurà passat a tots els tarragonins.

El regust gens agradable que encara teniem de la lectura de les ratlles de l'Enric Ferré publicades a *Caras y Caretas*, ens l'ha tret del tot aquest treball que's publica en el Botlletí de l'Atracció de forasters de Barcelona, i si aquell article pot haver-se escampat per les principals poblacions del mon, aquest, el del nostre Ruiz i Porta, no haurà deixat de recorre també totes les poblacions que l'altre, i'ls que hagin llegit abdós escrits, hauràn pogut compenetrar-se de lo apassionat en el sentit gens favorable de l'un, i de lo justicier i veritable que resulta l'altre.

Tarragona, mare nostra: tingues per a ton Joan Ruiz i Porta totes les teves més amables distincions, i sàpigues premiar la tasca de verdader tarragoní que a tot'hora ha realitzat i realitza aquest home que tant se desvetlla per a que'l teu nom, sagrat per a tots nosaltres, sigui venerat per tots els pobles de totes les nacions.

CIUTADÀ.

* * *

De Dependencia Mercantil

Defem en nostre passat editorial que'l Concell Directiu del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria» continuava amb ardor sos treballs pel millorament de sa classe i nostra nova resultà confirmada, amb lo que'ns comunica el «Centre», quin Concell ha enviat al Sr. President de la «Liga de Drogueros, Ultramarinos y sus similares», les següents Bases acordades pels dependents d'adroguers, de la Secció de Industria del «Centre»:

1.ª La dependencia de tota botiga de droguers i ultramarins, deu posar-se a treballar, en els mesos de Novembre, Desembre i Gener, a les 7 i mitja del matí i plegar a les 8, i en el resto del any a les 7 del matí i plegar a les 9 de la nit, exceptuant-se la vigília de Nadal i Sant Josep que deurà plegar a l'hora que s'acabi la feina.

2.ª Els dependents tindran una hora per a dinar i mitja per a sopar. Les hores de menjar deurán ésser combinades en la manera que'l principal cregui per convenient, emprò'l temps del any en que's tanqui a les 9 de la nit, té la dependencia de sopar avans.

3.ª Els diumenges, al igual que les festes oficials, els dependents plegarán a la una de la tarda, no tornant-hi finces el dia següent.

4.ª Els dependents celebrarán dues festes a l'any sense treballar gens: el primer de Maig per ser la festa del treball, i'l dia de la Mare de Deu de Setembre, per ésser llur patrona.

5.ª A fi que'ls amos no's perjudiquin, la dependencia plegará a les 4 de la tarda en el dia de Nadal.

6.ª Els dependents, a la nit, després de plegar, tindran el dret de sortir de casa poguent retirar en hora prudencial.

7.ª Els principals no podrán acceptar cap aprenent per a treballar que no tingui l'edat reglamentaria de 14 anys, respectant-se, n'obstant, els que tinguin actualment.

8.ª L'amo de botiga que vulgui despedir a un dependent, deurà avisar-lo amb 15 dies d'anticipació. Si ho fos per una falta greu, pot despedir-lo a l'acte, donant avís en abdós casos al «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria».

9.ª i última. En cas de defunció d'algún dependent llurs principals deurán donar permís als seus per a assistir al enterrament.»

Creiem, i així ho esperem, que les esmentades Bases serán aprovades per la «Liga de Drogueros», tota vegada que lo que anhelan els dependents adroguers, es ben poca cosa, casi res, puig solsament volen quedin ben ficades les hores, encare que moltes de treball, i per això es lo que creiem que'l «Centre» veurà coronats sos esforços amb lo que tant justament demana.

L'inauguració oficial del «Centre» se celebrarà el dia 5 del proper Juliol, i no el 6 com s'ha dit, i s'están preparant varis actes de vera importància per a que aquella data sigui una fita dels treballs a fer pel bé de la tant soferta classe mercantil.

* * *

Notes de l'Orfeo

Excursió a Borjes d'Urgell i Lleida

La tantes vegades projectada excursió a Lleida, ha pres, felisment, estat de definitiva empresa.

En Manel Font i En Bernabé Martí i Bofarull, en nom i representació de la Junta de l'entitat cantaire, van ser darrerament a la ciutat lleidatana per a tractar de la forma i manera de dur a felís terme l'excursió, i segons hem pogut recollir dels propis llavis dels dos mentats amics, un éxit franc, expontani i sobretot sinceríssim vá decidir que s'acordés efectuar l'excursió per als dies 28 i 29 d'aquest més, que s'escauen dues festes: Sant Joant i Sant Pere.

La premsa diària ens ha comptat els bells incidents amb que ha estat substanciada la visita a Lleida. Mossen Illa, paisà nostre i entusiasta filarmò-

nic, fou el qui obrí les portes de la Catedral per a que'l Cabildo concedeixi'l permís per a cantar-hi el dia de Sant Pere la gran Missa del Papa Marcel·lo den Palestrina. Tan el senyor Deàn com el senyor Vicari general aixís ho manifestaren, reconegudíssims i satisfets. El jove metge D. Amali Prim; els senyors Lavaquiol, Piñol i Murillo, van facilitar als comissionats tota mena d'elements per a fer més planera l'excursió.

El digne diputat catalanista per les Borjes don Francesc Masiá, va tenir la amabilitat d'acompanyar als nostres amics en les visites que aquests feren als senyors alcalde i president de la Diputació de Lleida. Els dignes representants de la capital catalana se mostraren amables i atentíssims als comissionats tarragonins, no menys que'l Sr. Maciá qui fou, —val a dir-ho—l'ànima o l'àrbitre de les facilitats trovades arreu d'arreu.

Saludaren aixís mateix al Director de'l «Liceo Escolar», al Sr. Serra i Boldú, llorejat poeta folklorista d'Urgell, i al ilustre i meritíssim poeta lleidatà En M. Morera i Galicia, el curós traductor dels més afamats sonets den Skeaspeare.

Passém per alt la visita al seu famós redós, el «Chop-bot», cenacle per a l'ànima somniosa, o cau de delectoses emocions d'art, doncs ens extendríem més de lo que es degut.

L'excursió a Lleida serà un fet ben aviat. A generoses indicacions del diputat per les Borjes Sr. Maciá s'anirà també an aqueixa floreixent població d'on se reben diàriament entusiastes cartes d'oferiment i de gran afecte per l'Orfeó. Se veu en elles el desitj ferm i càlid de oír a l'entitat que reputen la segona d'entre les similars a Espanya.

No cal dir si a l'Orfeó hi ha aquets dies febre d'assajos de conjunt, i la Junta's multiplica per a ben ordenar tot lo pertinent a la pròxima excursió a les Borjes d'Urgell i a Lleida, les que prometen revestir una extraordinarietat tal com poques vegades hagim presenciat.

¡Avant sempre!

X.

***

«La Nació»

Amb aquest títol, s'ha publicat el primer número d'un setmanari bellament presentat i millor escrit, porta-veu de l'«Esquerra Catalanista» que acaba de constituir-se a Barcelona amb l'acoplament d'importantíssims elements que s'han separat de l'U. F. N. R. i prestigioses personalitats que han figurat sempre en les rengleres més avançades de l'Unió Catalanista.

Avaloren el text de l'esmentada publicació les firmes de A. Rovira i Virgili, Jeroni Estrany, E. Maynes i Gaspar, Antoni Sayós i altres, i s'hi endevina la cooperació de molts escriptors nacionalistes de ben guanyada fama.

Heu's-aquí un fragment de l'article de presentació, que reflexa perfectament la seva tendència:

«Som catalanistes, i en aquest aspecte ens sentim units per una germanor natural a tots els qui per Catalunya treballen, a tots els qui a Catalunya estimen de cor. Som lliberals i republicans, i en aquest segon aspecte ens sentim germans de tots els homes de llibertat. Però fem més cas dels fets que de les etiquetes i no podem confondre el nostre catalanisme amb el de tots els qui es diuen catalanistes, ni el nostre republicanisme amb el de tots els qui s'anomenen republicans. No els coneixem ni els volem conèixer als titulats catalanistes que abaten vergonyosament la bandera catalana davant dels representants de l'Estat dominador, ni als que la posen sacrílegament als peus dels homes que l'han agraviada amb cínica contumàcia. No els coneixem ni els volem conèixer als titulats republicans que neguen la llibertat de Catalunya i que odien als catalans per un atàvic esperit de raça, ni als que feixen mortalment la causa republicana amb les seves immoralitats, ni als que tenen per norma del seu obrar l'atac sistemàtic i violent al dret dels altres. Si: ja sabem que en política no hi ha pecats absolutament irredimibles; però una cosa és la sincera esmena dels passats errors i una altra cosa l'absolució a l'engròs donada en vigílies d'eleccions als polítics tèrbols per certs bisbes laics de la mànegua ampla. El nacionalisme ha d'ésser un gran amor per

Catalunya, i no pas una etiqueta política. El republicanisme ha d'ésser una austera i civil regla de conducta, i no pas un nom. Tot deixant marcades aquestes línies divisòries, que per nosaltres seràn sempre un límit, proclamem orgullosament el nostre ideal de Nacionalisme i Llibertat, doble en la seva forma, únic en la seva immortal i pura essència.»

Corresponem a la salutació del nou i simpàtic confrare amb la més sincera i amical encaixada, tot desitjant-li llarga vida i prosperitat per a lluitar en bé dels dos ideals que'ns agermanen: la Llibertat i Catalunya.

***

En honor de l'Amadeu Vives

En el restaurant Parisina de Madrid, el diumenge darrer va obsequiar-se amb un esplèndid àpat a l'eminent mestre català Amadeu Vives, autor de la nova obra «Maruxa», quina festa va ésser organitzada per l'Associació de Compositors i per l'empresa del Teatre de la Sarsuela.

Hi assistiren artistes, literats, compositors, representants dels ajuntaments de Barcelona i Madrid, nodrida representació de la colònia catalana, entre ells els diputats a Corts senyors Salvatella i Rodés, el dramaturg Rusiñol, actors dramàtics i autors, el president de l'Ateneu, senyor Labra, el sub-inspector de Belles Arts, senyor Poggio i el ministre d'Instrucció, senyor Bergamin.

Va presidir l'acte el ministre, tenint a la dreta al mestre Vives i a la esquerra a D. Lluís González Frutos, autor del llibret de «Maruxa». En els demés llocs de la taula presidencial hi seien el representant de l'Ajuntament de Barcelona, regidor senyor Pañella, els senyors Labra, Ramos Carrión, regidors de Madrid senyors Millán i Casero i el mestre Luna.

Als postres se varen llegir adhesions, entre elles la den Benavente.

El mestre Bretón, encarregat d'oferir l'homenatge al mestre Vives i que no hi va poguer assistir per haver tingut de marxar a Granada, va enviar unes quartilles d'adhesió a l'acte, felicitant-se pel renaixement de la música espanyola, en nom de l'Associació de compositors.

***

De l'Ajuntament

Vint i tants regidors assistiren a la sessió del passat divendres que fou presidida pel primer tinent d'Alcalde Sr. Soler. Com si'ls regidors comprenguessin que s'acosta'l temps de la desbandada i volguessin despedir-se'ls uns als altres amb tots els honors.

El Governador comunica haver resolt un recurs a favor de la Canadença i en contra de l'Ajuntament. Total, que la poderosa companyia s'estalviarà unes tres mil pessetes d'arbitris. Amb aquest motiu sonen paraules i conceptes agressius. En Ventosa demana que s'estudiï l'assumpte. En Lloret proposa's reunixin tots els antecedents dels abusos comesos per la Companyia als carrers i als camins veinals, per a tenirlos en compte. Potser no resulti tan barato això com a primera vista sembla.

Se regula la situació de dos temporers que fa una pila d'anys presten a l'Ajuntament excelents serveis i estaven sempre en perill de que'ls despatxessin. El Sr. Soler, que quan presideix sembla li agradi'l perdre, no vol associar-se al criteri de l'Ajuntament. L'acompanyen els tres regidors carlistes un dels quals vol fer un punt parlant de certes tendències a afavorir interessos particulars. Es En Balart, En Balart, senyors... L'amic Lloret li dedica quatre *piropos* que'l deixen clavats al banc i sense esma per a dir res.

Per fi s'aproba la reobertura del registre de gossos.

Dos dictamens de la Comissió d'Aigües rebutjant altres tantes ofertes de manantials, s'aproben per unanimitat.

També s'acorda l'adquisició d'un electre motor i un joc de bombes per al pou del Tranvia, fent-se

constar l'agraïment de la Corporació per les gestions del regidor Sr. Oliva, l'intervenció del qual, en aquest assumpte, ha estalviat algunes centes pessetes a l'Ajuntament.

En Montañés fa un prec relatiu a l'adulteració de substancies alimentícies. Sembla que en això i en la manca de pés de certs articles se cometen grans abusos. ¿Què fan els tinents d'alcalde?

S'aixeca la sessió i'ns en anem a la Rambla, a disfrutar de l'agradable temperatura i de l'agradosa visió de nostres belles damiseles. Hem de renunciar a n'això últim. La Canadença, que no vol pagà'ls arbitres, no ha encès els fanals. Un amic ens emprèn:—¿Què fa aquest Ajuntament?...—Mira, igual que tú: se passeja i no sab on posa'ls peus.

Noves

Els telegramas de la premsa diària ens han enterat de l'èxit obtingut per el llorejat «Orfeó Català» en la seva excursió artística a París i Londres.

El mestre Millet ha sigut aclamat i tots els orfeonistes han sigut ovacionats pels públics que assistiren als concerts donats en abdues capitals europeas.

Nosaltres, com a catalans, ens en sentim orgullosos dels nous llorers conquerits per la benemèrita entitat cantaire, i no podem per menys que adjuntar la nostra més entusiasta felicitació a les moltes que ja ha rebut l'«Orfeó Català», gloria de la nostra terra.

Degut a les interpelacions que'ls senyors Carner, Marqués de Camps i Elias de Molins feren al Congrés i al Senat, referent a les traves que l'Administració francesa posava als vins naturals espanyols de baixa graduació, el ministre d'Estat ha donat instruccions a l'embaixada de París en vista també de les incessants reclamacions formulades pels exportadors de vins espanyols que's queixen de que siguin definguts a França, com a iguals, vins naturals.

En les el·leccions de diputats a Corts que se celebraren el diumenge darrer al districte de Roquetes, va resultar *trionfant* el Sr. Kindelan, i quedant derrotat el candidat governamental Sr. Barco, actual director del diari barceloní *Las Noticias*.

El Centre Nacionalista Català de Balaguer, ha fet una tirada de sis mil exemplars del notabilíssim discurs pronunciat en el Congrés dels diputats per en Rodés contra la guerra del Marroc.

Aquests exemplars, amb el retrat del diputat per Balaguer, han sigut repartits per tots els pobles d'aquell districte.

Casals (perruqué), Unió, 12, Colonia tarragonina't felicita gran reforma establiment, recordém que l'estufa desinfectán la tens des de'l 1902.—*Murt.*

SALÓ DE VENTES

AL DIA

Grans novitats per a la present temporada. Vanos.—Cintes.—Plissés.—Botons, etc. etc.

BISUTERÍA Y PERFUMERÍA

ROBA BLANCA CONFECCIONADA

Corbates, guants, mitjons, colls, punys, elásticos i lliga-cames.

Trajes de punt per homes y nens.

PREU FIXE I REDUIT

Rambla de San Joan, 40, pral., 1.^a

TARRAGONA

ALS AGRICULTORS

En la finca de D. Isidre Aymat, partida *Rodolat*, se venen els millors plançons de garrofer, classes **Valenciá i Pom negre**. Per encàrrecs dirigir-se a Pau Monguió, Rambla de Sant Carles, n.º 20, taverna.

IMP. DE J. PUJÓAN, MÉNDEZ NÚÑEZ, 5.

IBARRA Y C. S. en C.-SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de **Tarragona** per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **atorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Únic servei fíxo i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESPANYA

Juny 25 "Cabo Quejo"
 Juliol 2 "Cabo Oropesa"
 " 9 "Cabo Cullera"
 " 16 "Cabo Roca"
 " "Cabo

PER A CETTE I MARSELLA

Juny 26 "Cabo Cullera"
 Juliol 3 "Cabo Roca"
 " 10 "Cabo San Martín"
 " 17 "Cabo Peñas"
 " "Cabo

Per a més informes, a son consignatari **EN MARIAN PERES**, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.^a d Seguros Generales de Dusseldorf
 Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría
 general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys.
 Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes,
 copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.
 Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
 d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a
 magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gallach

Léxic Català.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha meregut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Català, Castellà, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglès-Espanyol Espanyol-Anglès.—**Pal·las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laousse**.

Venda y suscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**.

MOSTELLE — (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic.

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu